Onderwerp	**Voortzetting Fries programma Jeugd, alcohol en drugs: Platform Nuchtere Fries**

Voorstel ter behandeling in	de vergadering van de stuurgroep van het Platform Nuchtere Fries
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Projectleider	Marijke Hagedoorn
Agendapunt	8
Bijlagen	1. Achtergrond en terugblik Fries programma Jeugd, alcohol en drugs 2. Belangrijkste cijfers en trends alcohol- en drugsgebruik Friese jongeren & terugblik op de activiteiten Platform Nuchtere Fries
Vergaderdatum	12 oktober 2017

Conceptbesluit

1. Het Fries programma Jeugd, alcohol en drugs in de periode 2018-2021 voort te zetten
2. De huidige strategie van het programma te handhaven, namelijk een aanpak gericht op de omgeving van jongeren; aangevuld met de specifieke speerpunten die bij de evaluatie van de periode 2014 – 2017 naar voren zijn gekomen
3. Alle partijen die binnen het Platform Nuchtere Fries samenwerken verzoeken om deze samenwerking voort te zetten
4. De inhoudelijke uitwerking van het vervolgprogramma en de financiële onderbouwing te agenderen in december 2017

Inleiding

Gezien het hoge, vake en vroege alcoholgebruik van de Friese jongeren, heeft u als stuurgroep in november 2013 het Fries programma Jeugd, Alcohol en Drugs 2014-2017 vastgesteld. Doel van het programma: alcohol- en drugsgebruik onder jongeren terugdringen, om daarmee winst te behalen op gebied van[1]:

- talentontwikkeling en maatschappelijke participatie;
- veiligheid in de omgeving door minder ongelukken, geweld en overlast;
- en gezondheid door minder sterfte, een betere kwaliteit van leven en minder instroom in zware vormen van zorg doordat ziekten die met alcoholgebruik samenhangen worden voorkomen.

Het programma richtte zich primair op de omgeving van jongeren en kende verschillende activiteiten binnen de drie belangrijke pijlers van effectief beleid op het gebied van alcohol- en drugsproblematiek:

- beleid (grenzen stellen),
- handhaving (grenzen bewaken) en
- bewustwording (grenzen overdragen).

In het Platform Nuchtere Fries werken verschillende partijen samen die willen bijdragen aan het verminderen van de problematiek rondom jeugd en alcohol: gemeenten, Verslavingszorg, Politie, de horecabond en GGD. Dat doen zij zelf vanuit hun eigen organisatie én gezamenlijk vanuit het platform. De

[1] G.A. de Wit et al. (2016). Maatschappelijke kosten-baten analyse van beleidsmaatregelen om alcoholgebruik te verminderen. Bilthoven: RIVM

gedachte achter de provinciale samenwerking was enerzijds het met gebundelde kennis producten ontwikkelen die iedere gemeente en andere betrokkenen kunnen inzetten; en anderzijds het bevorderen van samenhang in maatregelen gezien de gemeentegrens overstijgende problematiek. Jongeren trekken zich immers niets aan van gemeentegrenzen.

In de bijlagen treft u achtergrondinformatie, een terugblik op de afgelopen vier jaar, de huidige stand van zaken en de belangrijkste cijfers en trends aan.

Vervolg

Platform Nuchtere Fries adviseert, gezien het feit dat de inspanningen de gewenste uitwerking lijken te hebben en op basis van de input uit een gesprekronde met alle gemeenten, om het programma onverminderd en met ongewijzigde strategie (aanpak gericht op omgeving van jongeren) voort te zetten.

Gelet op de belangrijkste cijfers en trends in het alcohol- en drugsgebruik van Friese jongeren (bijlage) en op hetgeen effectief bewezen is in onderzoek naar alcoholpreventie, zou de Friese aanpak zich de komende periode in het bijzonder op de volgende punten moeten gaan richten:
- de ondersteuning van ouders als belangrijkste preventieve factor in het leven van jongeren
- het verder beperken van beschikbaarheid van alcohol; met daarbij evenementen als bijzonder aandachtspunt (naleving van de leeftijdgrens bij evenementen in Fryslân is zeer laag). Te denken valt aan het opstellen van een (gemeenschappelijk) evenementenbeleid.
- terugdringen van het excessieve drinken
- niet-stedelijk gebied; te denken valt aan beleid/communicatie met betrekking tot hokken en keten
- advisering bij de aanscherping van de preventie- en handhavingsplannen en de verordeningen: gericht op de volksgezondheid, een goede verbinding tussen de drie pijlers, met concrete uitwerking van effectief bewezen maatregelen en op basis van een Fries format.

Zij stelt voor om de komende periode, ook op basis van bovengenoemde principes in een (communicatie)campagne te voorzien die gekoppeld is aan gezonde alternatieven en diensten en ingebed is in lokale programma's (maatwerk). Eén en ander, zoals aangegeven in de gesprekronde onder de vlag van Nuchtere Fries: één Friese norm.

En tot slot stelt zij voor:
- een vaste vertegenwoordig te realiseren vanuit iedere groep van gemeenten in het platform (op dit moment nog niet het geval voor de gemeenten: Waadhoeke, Harlingen, Súdwest Fryslân en de eilanden);
- een flexibeler werkwijze en vergaderstructuur: meer in wisselende teams rondom thema's aan de slag en in bijeenkomsten inzoomen op actuele en relevante vraagstukken en
- personele inzet van gemiddeld twee uur per week per gemeente.

Beoogd effect

Vermindering van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren, om daarmee winst te behalen op de ontwikkeling van jongeren:
- kansrijker: betere schoolprestaties, minder schoolverzuim, -uitval en maatschappelijke participatie;
- gezonder: gezonde hersenontwikkeling en minder problematisch gebruik op latere leeftijd;
- en veiliger: met minder geweld en overlast

Argumenten
1.1 De Friese samenwerking werpt zijn vruchten af, zo wijzen de programma-indicatoren uit. De gemeenten geven aan de meerwaarde van het platform te ervaren en een dergelijke samenwerking voort te willen zetten. 1.2 Een cultuuromslag kost veel tijd. Het voortzetten van de aanpak is noodzakelijk om te voorkomen dat datgene wat de afgelopen jaren opgebouwd is, op termijn weer weg ebt. 1.3 In de kamerbrief landelijke nota gezondheidsbeleid 2016-2019[2] staat dat jongeren minder zijn gaan drinken maar dat het aantal jongeren dat extreem veel drinkt onverminderd hoog is. Het kabinet houdt daarom overmatig alcoholgebruik vast als speerpunt en spreekt de ambitie uit om een substantiële verbetering te realiseren ten opzichte van de trends zoals gerapporteerd in de VTV-2014. 1.4 Dat het drinken van alcohol vaker voorkomt op het platteland dan in de meeste stedelijke gebieden is een reden te meer om de inzet op de problematisch alcoholgebruik onder jongeren in Friesland voort te zetten. 1.5 Bovenlokale alcoholmatigingsprojecten blijken een extra preventief effect te kunnen hebben[3].

Kanttekeningen/risico's
Een noodzakelijke randvoorwaarde voor succesvolle samenwerking is dat alle lokale en bovenlokale partijen zoals Verslavingszorg, jongerenwerk, Politie, scholen en horecabond er (ambtelijk en bestuurlijk) actief bij betrokken zijn (ermee werken) en voor alle partijen duidelijk is wat er lokaal en provinciaal mag worden verwacht.

Vervolgaanpak/uitvoering
December: vaststellen inhoudelijke uitwerking en de financiële onderbouwing

[2] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/12/04/kamerbrief-over-landelijke-nota-gezondheidsbeleid-2016-2019
[3] de Goeij et al, 2016, Impact of Cross-Sectoral Alcohol Policy on Youth Alcohol Consumption